

SAMBAND ÍSLENSKRA TRYGGINGAFÉLAGA

Association of Icelandic Insurance Companies

S/30

Alþingi
Erindi nr. Þ 132/1051
komudagur 24.2.2006

Alþingi,
samgöngunefnd,
nefndasvið Alþingis,
Austurstræti 8-10,
150 Reykjavík.

Suðurlandsbraut 6
108 Reykjavík
Sími/Tel.: +354-568 1612
Telefax: +354-568 9664
www.sit.is

20. febrúar 2006

Efni: Um lagafrumvarp til breytinga á umferðarlögum, 503. mál.

Með bréfi samgöngunefndar Alþingis, dags. 16. þ.m., var þess farið á leit, að Samband íslenskra tryggingafélaga (SÍT) veitti umsögn um ofangreint lagafrumvarp. Efni frumvarpsins lýtur að allmörgum og ólíkum ákvæðum umferðarlaga. Þar er að finna ákvæði sem taka mið af ESB-reglum og snúa að akstri og hvíldartíma ökumanna, er fást við akstur farmflutninga- og hópbifreiða, og tekin eru upp ný hugtök í því sambandi, þ.e. flytjandi og farstarfsmaður. Þá er skerpt á ákvæðum varðandi ólögmetra stjórnun ökutækja vegna áhrifa af neyslu ávana- og fíkniefna, um akstur utan vega og um öryggisbúnað ökumanna og farþega ökutækja. Loks er í frumvarpinu ákvæði um breytt starfssvið Umferðarstofu varðandi rannsóknir umferðarslysa og um aukna gjaldtöku Umferðarstofu með annars vegar hækkun svonefnds umferðaröryggisgjalds og hins vegar með innheimtu gjalds, séu ökutæki ekki færð til skoðunar. Vegna frumvarps þessa óskar SÍT að koma eftirfarandi atriðum á framfæri:

1. Sem áður getur eru ákvæði í frumvarpinu, sem miða að því að skerpa á framkvæmdinni vegna brota, sem tengjast akstri undir áhrifum ávana- og fíkniefna, og að sínu leyti einnig ölvunarakstri. Þannig er lagt til, að á eftir 45. gr. umferðarlaga, sem einkum snýr að ölvunarakstri, verði tekin upp sérstök grein vegna aksturs undir áhrifum ávana- og fíkniefna, þ.e. 45. gr. a. Er þetta sérstakt fagnaðarefni. Ástæða er þó til að ætla, að þetta ákvæði nái ekki að fullu tilgangi sínum. Skýrist það af því, að ákvæðið er haldið sama ágalla og núgildandi 45. gr. umferðarlaga, sem hefur ítrekað komið niður á lagaframkvæmdinni. Skal þetta skýrt nokkru nánar.

Hér á landi hafa dómar iðulega gengið, þar sem ökumenn hafa verið sýknaðir, er hlut hafa átt að umferðarslysum og ákærðir hafa verið fyrir akstur undir áhrifum áfengis, á grundvelli staðhæfinga þeirra þess efnis, að þeir hafi byrjað áfengisneyslu eftir að óhappi var valdið og akstri lauk. Slíkar málsástæður eru vægt til orða tekið afar hæpnar, en hafa þó gert ákærvaldi erfitt fyrir. Í löggjöf erlendis munu dæmi um, að mjög er takmarkaður möguleiki til að koma slíkum málsástæðum að. Er það gert á þann veg, að beinlínis er svo fyrir mælt, að ökumanni sé óheimilt að neyta áfengis í tiltekinn tíma eftir að akstri lauk, hafi ökumaðurinn ástæðu til að ætla að rannsókn verði hafin vegna aksturs hans. Í íslenskum rétti er raunar þegar að finna ákvæði af þessu taki í loftferðalögum nr. 60/1998. Í 37. gr. loftferðalaga segir, að m.a. flugverjar megi ekki neita áfengis, örvandi eða deyfandi lyfja næstu sex klukkustundir eftir að vinnu þeirra lauk, enda hafi þeir ástæðu til að ætla að atferli þeirra við störf sín kunni að sæta rannsókn.

Með vísan til framanritaðs leggur SÍT því til, að í 45. gr. umferðarlaga verði tekið upp nýtt ákvæði, sem verði 2. másl. 4. mgr. 45. gr., og hljóði málsgreinin svo í heild sinni (feitletrunin er viðbót):

“Nú hefur ökumaður neytt áfengis við akstur eða fyrir hann þannig að vínandamagn í blóði hækkar eftir að akstri lauk, og skal þá litið svo á sem hið aukna vínandamagn hafi verið í blóði hans við aksturinn. **Ökumaður má ekki neyta áfengis í 6 klukkustundir eftir að akstri lauk, hafi hann ástæðu til að ætla að háttsemi hans við stjórn ökutækisins kunni að sæta rannsókn**”.

Þá leggur SÍT til, að efnislega skylt ákvæði verði felld inn í hina nýju grein, sem frumvarpið gerir ráð fyrir að tekin verði upp í umferðarlög, sbr. 5. gr. frumvarpsins. Er lagt til, að í 2. mgr. 5. gr. frumvarpsins, sem verður 2. másl. 2. mgr. 45. gr. a umferðarlaga, verði tekið upp viðbótarákvæði og hljóði málsgreinin þá svo í heild (feitletrunin er viðbót):

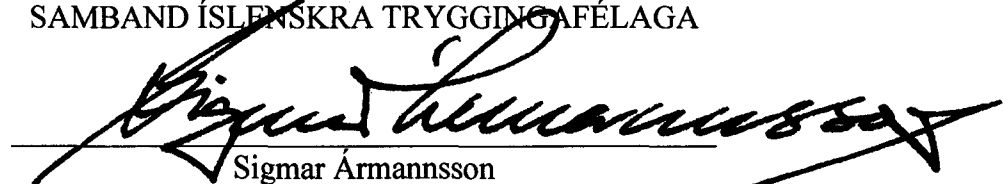
“Mælist ávana- og fíkniefni skv. 1. mgr. í blóði eða þvagi ökumanns telst hann vera undir áhrifum ávana- og fíkniefna og óhæfur til að stjórna ökutæki örugglega. **Mælist slík efni í blóði eða þvagi ökumanns í allt að 12 klukkustundum eftir að hann lauk akstri og háttsemi hans við stjórn ökutækisins sætir rannsókn, skal svo litið á, að hann hafi verið undir áhrifum efnanna við stjórn ökutækisins í umrætt sinn**”.

Hér er verið að leggja til, að mælist efni í allt að hálfan sólarhring eftir að akstri lauk, og aksturinn sem slíkur er tilefni rannsóknar vegna t.d. umferðaróhapps, þá skulu löglíkur vera fyrir því, að hann hafi verið undir áhrifum við stjórn ökutækisins. Er þá ekki unnt að bera fyrir sig, að áhrif ávana- og fíkniefnanna séu til komin eftir að akstri lauk.

2. Í 108 gr. umferðarlaga eru talin upp ýmis brot á lögnum, sem hafa í för með sér, að lögregla getur lagt gjald á hinn botlega og/eða eiganda ökutækis eða umráðamanna þess. Meðal brota, sem talin eru í 108 gr. af þessu tagi, er brot á skyldu að færa ökutæki til skoðunar. Í 15. gr. frumvarpsins, sem hér er til umfjöllunar, er lagt til að þetta umferðarlagabrot, sem í raun getur verið alvarlegt og haft miklar afleiðingar í för með sér, t.d. þegar hemlar og öryggistæki almennt eru ekki í samræmi við kröfur, verði “gengisfellt” á þann veg, að í stað þess að lögreglan hafi framkvæmdina á sínum höndum eins og almennt tíðkast, þá skuli Umferðarstofa innheimta þetta gjald. Engin skýring er á þessari fyrirhugaðri breytingu gefin, og verður að ætla að hér sé eingöngu um að ræða nýjan tekjustofn fyrir Umferðarstofu. Eindregið er lagt til, að 15. gr. frumvarpsins verði ekki samþykkt, enda tíðkast almennt ekki hér á landi að sektir eða önnur skyld fjárviðurlög renni beint til ríkisstofnana til að fjármagna starfsemi þeirra.

Samband íslenskra tryggingafélaga er reiðubúið að veita fyllri skýringar um málið, verði þess óskað.

Virðingarfyllst,
SAMBAND ÍSLENSKRA TRYGGINGAFÉLAGA

Sigmar Ármannsson